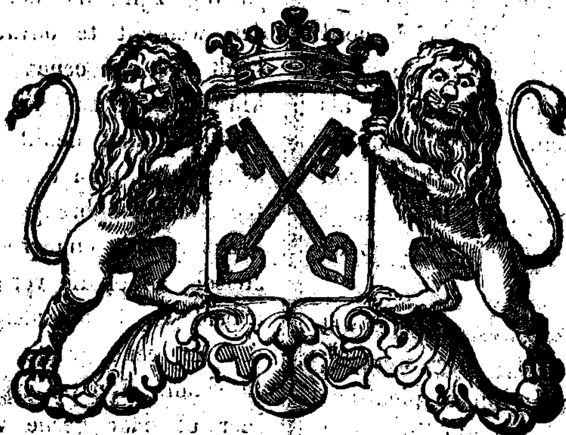
1851. **N°. 64**

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 28 MEI.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Uit hoofde van den HEMELVAARTSDAG, zal de Vrijdagsche Courant Woensdag avond worden uitgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 27 Mei.

Z. M. heeft bij besluit van den 24sten voor de Commissie ter afneming van het examen aan hen, die verlangen te worden toegelaten ter inschrijving op de rolle der studenten aan eene Hoogeschool of aan het Athenaeum te Amsterdam of te Deventer, voor het tegenwoordige jaar benoemd de navolgende heeren: Tot Commissaris des Konings, lid en Voorzitter der commissie, den Heer Mr. H. J. H. Modderman, Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden. Tot verdere leden van dezelve de Heeren: J. W. Elink Sterk, Rector van het Gymnasium te Arnhem; C. R. Hermans, Rector van het Gymnasium te 's Hertogenbosch; G. van Wieringen Borski, Rector van het Gymnasium te Delft; W. G. Pluygers, Prorector en J. de Vlaam, Leeraar in de Wiskunde aan het Gymnasium alhier, en A. P. J. François, Leeraar in de Wiskunde aan het Gymnasium te Rotterdam.

De Voorzitter maakt heden in de *Staatsc.* bekend, dat de Jongelieden die tot het examen willen toegelaten worden, zich vóór of op den 20sten Junij met gefrankeerde brieven bij hem moeten aanmelden, met naauwkeurige opgaaf van naam, voornaam, woonplaats en ouderdom; alsmede dat de Commissie dit jaar te Delft zal vergaderen.

's GRAVENHAGE, 26 Mei.

Z. M. begeeft zich Vrijdag weder naar het Loo, waar de Koningin den 9den wordt verwacht. In het reisplan namelijk van H. M. is eene verandering gekomen door het onverwachte afsterven van den Grootmeester van haar Huis Jhr. W. F. Boreel, Luit.-Generaal in Nederl. dienst, die met H. M. naar Zwitserland op reis was. H. M. werd daarom den 23sten dezer te Stuttgardt terug verwacht.

— Naar men verneemt, heeft de Koning eene arbitrage aangenomen, welke Z. M. door Frankrijk en Spanje was opgedragen, betreffende een in den jare 1823 gerezen geschil, wegens schadevergoeding voor aangehoudene schepen.

— Bij voortduring trekt de Tentoonstelling van Schilderijen en andere Kunstwerken van levende meesters, sedert den 19den dezer alhier geopend, de aandacht van het publiek tot zich, en wekt de belangstelling meer en meer op. Van dag tot dag neemt dan ook het getal der bezoekers toe, en zijn er reeds onderscheidene fraaije stukken door liefhebbers gekocht. Even als bij vorige Tentoonstellingen, zal er nu ook weder eene Verloting plaats hebben.

Een groot aantal kunstenaren uit verschillende steden en plaatsen van het Rijk hebben stukken ingezonden. Daaronder telt men uit 's Gravenhage 88 kunstenaren, uit Amsterdam 57, uit Haarlem 14, uit Rotterdam 13, uit Dordrecht 7, uit Leyden en Hilversum 5, uit Gouda 4. Ook de Buitenlanders hebben medegewerkt tot opluistering dezer Tentoonstelling. Men vindt er stukken uit Frankrijk, België, Duitschland en één uit Noorwegen. Achttien Parijsche kunstenaren, één uit Versailles en één uit Montpellier; 16 uit Brussel, 17 uit Antwerpen, 8 uit Dusseldorp, 3 uit Kleef en één uit Wezel hebben stukken geleverd. Nimmer waren er op eene Haagsche Tentoonstelling zoo vele kunstwerken van Duitschen oorsprong.

— Eergisteren heeft aan het Ministerie van Binnenl. Zaken de aanbesteding plaats gehad: 1°. van het gebouw, in gebruik bij het Ministerie van Financien, in het Lange Voorhout, en 2°. van het gebouw, in gebruik bij het depar. van Oorlog, aan het Plein, het 1ste perceel is aangenomen door de Heeren Noordendorp en Zonen, voor f 5,075, en het 2de door de Heeren Hoffman en Krookt, voor f 4,245.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaturdag 24 Mei.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over den zesden titel der gemeentewet handelende van de plaatselijke belastingen voortgezet. In de zitting van Zaturdag had de Heer Provó Kluit die beraadslagingen met eene uitgebreide rede geopend, waarin hij de bezwaren tegen dit ontwerp heeft ontwikkeld. (Zie onze vorige).

Daarna heeft de Heer Lotsy het ontwerp verdedigd; naar zijne meening, is eene matiging, eene vermindering der bestaande gemeentelijke accijnsen, eene aanmoediging en bevordering tot meer directe heffing van belasting in de steden. Hij beschouwt over het geheel de bestaande Rijksbelastingen niet als onregtvaardig, maar het stelsel der gemeente-belastingen, vooral in de groote steden, hiervan is spreker een verklaard vijand. De hoog opgedreven plaatselijke accijnsen, vooral die op het gemaal, het geslagt en de brandstoffen, maken overal een heirleger van Commiesen noodzakelijk, belemmeren het vrije verkeer voor den in-, uit- en doorvoer, vereischen zware perceptiekosten, verduizendvoudigen de gelegenheid en den lust tot smokkelen, verhoogen den prijs der levensmiddelen, en drukken daardoor onevenredig op den min gegoeden stand en op de arbeidende klasse.

De Heer Wintgens zegt dat hij wel eens, uit naam der wetenschap, de indirecte belastingen heeft hooren afkeuren, terwijl zij door directe zouden moeten worden vervangen, ofschoon de groote voordeelen der directe ook nergens aangetoond worden. Maar nu merkt spreker op, dat theoriën in de praktijk moeten gelouterd worden, en waar de proeve der stelling tot verwezenlijking is gekomen, is men bitter teleur gesteld, heeft men er bittere vruchten van gezien. Spr. acht het daarom noodig, zeer voorzigtig te zijn in het aannemen van stelsels, welke niet door de praktijk gejustificeerd zijn. Als de belastingen niet goed zijn, dan zal de vertegenwoordiging die niet opleggen aan het volk, dat haar regtstreeks gekozen heeft. Maar in het ontwerp is zelfs geene keuze gelaten. De grootste ongelijkmatigheid zal door het aangeboden stelsel ontstaan. Een ondragelijke last zal op den nijveren minderen stand in de steden drukken, door de zoo aanzienlijke verhooging op het personeel. Zal dit niet eene menigte *non-valeurs* ten gevolge hebben? Zullen niet vele dienstboden worden afgeschaft, hetgeen weder ten nadeele der mindere klasse is? Maar in kleinere gemeenten zal de ongelijkmatigheid zoodanig zijn, dat velen geen penning meer in de belasting zullen dragen, daar de eigenaars der huizen, buiten de gemeente woonachtig, zullen moeten betalen, terwijl de ingezetenen, die nut van die gemeente hebben, vrij zullen zijn. Dit is reeds nu het geval met de 5 opcenten, maar het zal zeer vermeerderen. — Op deze gronden, en op die door den Heer Provó Kluit ontwikkeld, zal spreker tegen de artikelen, thans in behandeling, stemmen.

De Heer Sloet bepaalt zich tot eenige algemeene beschouwingen. Vele beginselen, in dit hoofdstuk neergesteld, acht hij nuttig en doeltreffend, en hij behoort tot hen, die van meening zijn, dat deze wet wel degelijk regels voor plaatselijke belastingen bevatten moet. Toegevende, dat eene andere wet dit zou kunnen regelen, zoo gelooft hij niettemin, dat er gewigtige aanleiding bestaat, om die regeling in deze wet op te nemen.

De Heer van Zuylen van Nyevelt haalt treffende feiten en voorbeelden aan van de nadeelige werking der plaatselijke wetgeving, met opzigt tot de gemeentelijke belastingen, die de verhouding tusschen de directe belastingen en de accijnsen ten eenenmale heeft verbroken, zoodat het primitive doel der splitsing tusschen direct en indirect ten eenenmale bij de gemeenten is uit het oog verloren, gezwegen nog van de ongelijkmatige werking, de belemmeringen voor handel, nijverheid en vrijen verkeer, aan het stelsel verbonden. Hij levert wijders het betoog, dat alles nederkomt op den nijveren stand en de arbeidende klasse, en daar nu deze voordragt, hoe zeer niet plotseling en eensklaps alle bezwaren kunnende opheffen, evenwel vele bezwaren wegneemt, en eene meer billijke verhouding tusschen de directe belastingen en de accijnsen daarstelt, zoo zal hij uit volle overtuiging daaraan zijne stem geven.

Zitting van Maandag 26 Mei.

In deze zitting is ingekomen eene Kon. Boodschap, van heden, ten geleide van twee ontwerpen van wet, tot wijziging van Hoofdst. II en IX B. der staatsbegrooting van 1850, landergelden en pensioenen; waaromtrent eene overschrijving op 't eerste art. van 't andere ter som van f 3,300 wordt voorgesteld.

De beraadslagingen over de gemeentewet, en wel over Titel VI, van plaatselijke belastingen, worden voortgezet.

De Heer van Akerlaken was aanvankelijk voornemens, niet alleen tegen de bepalingen, in dezen titel vervat, maar tegen de geheele wet te stemmen. Aan zijne bezwaren is echter grootelijks te gemoet gekomen door de verandering II. Zaturdag in het ontwerp gebragt. Hij verlangt echter nog eenige

nadere inlichting van den Minister. Zijne bezwaren betroffen niet zoo zeer het beginsel, als de toepassing op verschillende gemeenten. Hij keurt goed dat paal en perk worde gesteld aan de overdreven opvoering der accijnsen in sommige gemeenten, en de vermindering der lasten van de mingegoeden als ook de afschaffing der hatelijke poort- en recognitie-gelden. Hij wijst op de groote zwarigheid die de toepassing van 't beginsel op de N. Holl. steden zou hebben, wier belastingen grootendeels in accijnsen bestaan. Zijne stem hangt af van de aanneming der voorgestelde verandering. Hij rekent daar op en zal dan voor stemmen.

De Heer Schooneveld wijst het bezwarende aan, dat bij de geheele wet ten grondslag ligt, om nu dezelfde wet voor 1200 gemeenten te doen werken, om het volkrijke Amsterdam en het minste dorp op éene lijn te plaatsen, hetgeen tot de grootste moeijelijkheden en ongerijmdheden aanleiding moet geven. Hij zou echter daar nog over heen stappen. Maar bij den titel, thans in behandeling, zit het grootste struikelblok. Gemeld beginsel ook op het stelsel van belastingen toe te passen, acht hij allerverderfelijkst, en ontwikkelt de bezwaren van verhooging van grond- en personele lasten.

De Heer Blussé is van geheel andere meening dan de vorige redenaar. Aan geen deel der wet schenkt hij zijne goedkeuring liever dan aan dezen titel. Ook het overige der wet is goed, maar veel zal daarbij afhangen van personen en omstandigheden. Maar hier is een stellig voorschrift, eene meer billijke verhouding tusschen directe en indirecte belastingen. Het is meer dan tijd dat er een einde kome aan de eenzijdige verdeeling van lasten, welke in sommige gemeenten, vooral in de groote, het zwaarste gewigt der staathuishouding op de schouders der midden- en mindere klassen legt, door de opdrijving der indirecte belastingen. Spr. verheugt zich daarom, dat dit bij de tegenwoordige wet geregeld wordt; dit bij eene latere wet te doen, zou tot een onberekenbaar uitstel leiden. De geheele strijd, welken men voert, is omdat men zich niet genoeg rekenschap geeft van den aard der krachten van de maatschappij. Die krachten zijn: de grond, het kapitaal en de arbeid. Het ontwerp heeft ten doel trapsgewijze ontheffing der mindere klassen. Het is goed, dat dit langzamerhand geschiede, doch om te vreezen daarmede slechts een aanvang te maken, dit zou te ver gaan. Spr. onderzoekt eenige der in het midden gebragte bezwaren, en zal voor de wet stemmen.

De Heer Godefroi behoort, zegt hij, tot die meerderheid der Kamer, welke wenscht dat deze wet tot stand kome, hij ziet daarin voor de toekomst eene op hechte en deugdelijke grondslagen gevestigde organisatie van het gemeentewezen. Doch de tegenwoordige titel is van den aanvang af voor hem de schaduwzijde van deze voordragt geweest.

De bezwaren van spr. gelden echter alleen de te groote algemeenheid van het voorgedragene stelsel, de te vergedrevene eenvormigheid van toepassing.

Voor spr. blijft de aanneming van het amendement van zijnen geachten medeafgevaardigde uit de hoofdstad de meest wenschelijke weg, om aan alle bezwaren en moeijelijkheden, welke deze titel oplevert, te gemoet te komen. Maar, wanneer de overige bedenkingen, welke in sommige bepalingen van dezen titel voor hem gelegen zijn, zullen zijn uit den weg geruimd en op eene afdoende wijze opgelost, dan zal de aanneming van het nieuwe art. 255 voor spr. een sterke spoorslag zijn om zijne goedkeurende stem aan de geheele wet te geven.

De Heer van Hall heeft eene rede van ruim twee uren *tegen* de thans in beraadslaging zijnde bepalingen gehouden. Hij wenschte ook dat de voordragt worde aangenomen; maar het ontwerp levert, ook na de daarin gebragte wijzigingen, onoverkomelijke zwarigheden op. Hij beschouwt de voorgedragene bepalingen als te zeer beperkend, zoo voor de gemeenten zelven als voor het Koninklijk geslacht. Art. 142 der Grwt. zegt: »Het besluit van een gemeentebestuur tot het invoeren, wijzigen of afschaffen eener plaatselijke belasting, wordt voorgedragen aan de Staten zijner provincie, die daarvan verslag doen aan den Koning, zonder wiens goedkeuring daaraan geen gevolg mag worden gegeven. De wet geeft algemeene regels ten aanzien der plaatselijke belastingen. Zij mogen den doorvoer en den uitvoer naar en invoer uit andere gemeenten niet belemmeren." De algemeene wetgever moet de vrije vertegenwoordiging van elke gemeente thans niet de handen gaan binden tot vaststelling van belastingen, die zij voor hare gemeente soms min doelmatig mogt oordeelen. Dit zou niet daartoe leiden, om de nieuwe orde van zaken bij de ingezetenen behagelijk te maken. Men legt bij de artt. 244—246 de gemeenten aan banden, die mogelijk met hare belangen en wenschen geheel in strijd zijn, maar waardoor zeker de wetgever de grenzen, door de Grwt voorgeschreven, te ver uitstrekt. Hij wil het stelsel der hoog opgevoerde opcenten geenszins verdedigen, maar beweert, dat men van een stelsel van te groote toegeeflijkheid, nu niet behoort over te slaan tot een stelsel van te grooten dwang. Hij toont voorts aan, dat de plaatselijke belastingen in België veel hooger zijn, dan in dit Rijk. Hij merkt ook op, dat de zucht tot verhooging van uitgaven door de gemeentebesturen, wel wordt beweerd, maar niet bewezen. Vele uitgaven zijn het gevolg van de nieuwe orde van zaken. Hij zegt dit niet als een verwijt, maar brengt het als een feit bij. Hij acht het ook ondoelmatig, dat, ingevolge deze wet, de Gedep. Staten de plaatselijke begrootingen met uitgaven zullen kunnen verhoogen.

Hij beschouwt het stelsel dat voorgedragen wordt, niet alleen voor de gemeenten, maar ook voor het Rijk onraadzaam, verderfelijk en onuitvoerlijk. Hij hoopt, dat weldra het tijdstip zal genaderd zijn waarop over de Rijksbelastingen zelve zal kunnen worden gehandeld. Dan zal het oogenblik dáár zijn, om te onderzoeken, of het mogelijk zij een ieder, naar evenredigheid en naar juistheid gelijkelijk te belasten. Dan zal de overtuiging ontstaan, dat vele theoriën zeer fraai, maar hoogst moeijelijk in toepassing zijn; dat het dikwerf mogelijk is, dat, wanneer men de mingegoeden wenscht te ontheffen, men juist de meergegoeden de gelegenheid aanbiedt zich aan eenen last te onttrekken; dat, wanneer men meent de nijvere klasse te ontheffen, men haar aan den anderen kant zeer benadeelt; dat, wanneer men denkt de algemeene welvaart te vermeerderen, men soms achteruitgang in de hand werkt. Dan zal het kunnen blijken, of de steeds toenemende opbrengst der belastingen, niet als een bewijs mag worden bijgebragt van de ongegrondheid van vele klagten over het bestaande belastingstelsel, en of die vermeerdering niet gelijken tred houdt, met toenemenden arbeid en vermeerderde welvaart. Dan zal men welligt overtuigd worden, dat het eene groote dwaling zou zijn, aan dat stelsel eene roekelooze hand te slaan. Het is er ook verre af, dat hij beweren zou, dat gemeld stelsel hier of daar geene verbetering zou behoeven, maar hij waarschuwt alleen tegen eene plotselinge geheele hervorming daarvan.

Spreker heeft het oog bij zijne beschouwingen op de kracht van ons land, in de steden, en ten platte lande, op den middenstand. Deze wordt reeds, zoowel door directe als door indirecte belastingen zeer getroffen. Dit is vooral het geval in de steden. En de voorgestelde bepalingen zouden dien druk zeer doen vermeerderen. Hij gelooft, dat het eene onmogelijkheid is de belastingen der gemeenten zonder onderscheid te regelen op de wijze en naar den maatstaf, die voorgesteld is, juist omdat de middenstand daardoor het meeste zou lijden.

Verder treedt de spreker in eenige bijzonderheden ten opzigte van het nadeelige der heffing van de voorgestelde opcenten op de grondlasten en het personeel, van wege de strijdigheid in de toepassing en wijst verder op Amsterdam. Het stedelijk bestuur zegt dat het de uitgaven niet zal kunnen dekken, indien zij het voorgedragen stelsel zou moeten aannemen.

Ten laatste vraagt spr. of de door de Regering voorgedragene wijziging eene verandering in zijne meening kan te weeg brengen? Hij zegt voor die wijziging dank aan den Minister, die daardoor blijk heeft gegeven van zijnen wensch tot verbetering der wet, en om aan de gemaakte bezwaren gehoor te geven. De Minister is nu meer tot de practijk genaderd, en het oogenblik is daardoor gekomen, om de theorie aan de practijk te toetsen. In de uitvoering is spr. minder bevreesd voor den Minister, mits deze zich maar vooraf de handen niet binde.

De spr. kan niet goedkeuren wat hij voor het Rijk en voor de hoofdstad nadeelig acht, eene wijziging, die de Minister zelf zegt geene wijziging te zijn op het stelsel zelf. Zoo als het voorstel nu luidt, wordt de discussie over gemeentelijke belangen bij de Kamers overgebragt. De algemeene Vertegenwoordiging zal zijn zoowel de wetgever voor alle steden in het algemeen als voor elke gemeente in het bijzonder. Men zal hier raadplegen, alsof men in den gemeente-raad gezeten was, over het meest doelmatige belastingstelsel, dat voor eene gemeente moet worden aangenomen. Die beslissing behoort aan de gemeenten en aan de Kroon te verblijven. Het beperken van de regten der gemeenten is verkeerd en niet overeenkomstig art. 142 der Grondwet, het stelsel zelf irrationneel.

De Heer Mackay beschouwt de voordragt van drie zijden: Het goede dat er in gelegen is, het bedenkelijke en het verkeerde. Onder het goede rangschikt hij de vermindering van de accijnsen, de wering daardoor van smokkelarij, de mindere belemmering van het vrij verkeer enz., maar bij dit alles waarschuwt hij niettemin tegen de denkbeelden van sommigen die de kreet aanheffen van: weg met de accijnsen. Zoo ook hecht hij veel aan het argument wegens de belemmering van den in- uit- en doorvoer, maar, als hij ziet dat er ook naar deze wet altijd verbruiks-belastingen zullen blijven bestaan, dan zou hij eerder komen tot de conclusie: of herzie de Grwt, of schaf alle accijnsen af. Hij ontwikkelt wijders, onder het bedenkelijke, het gevaar dat gelegen is in eene opdrijving van de directe belastingen en het personeel ten gevalle eener vermindering van accijnsen, die over 't algemeen schier onvoelbaar worden opgebragt. Onder de verkeerdheden rangschikt hij de classificatie van het ontwerp; dat kan niet zijn de bedoeling der Grondwet, die algemeene regels wil; in stede van algemeene regelen worden bij 't ontwerp bijzondere regelen gegeven.

Spr. kan er niet genoeg op aandringen, dat men de behoeften der verschillende localiteiten nimmer mag uit het oog verliezen en dat de gemeentelijke zelfstandigheid moet worden gehuldigd. Instede van zoodanige huldiging vindt hij het ontwerp absoluut, terwijl men om dit goed te maken met het argument dat voor de plaatselijke belasting-wetgeving, goedkeuring des Konings noodig is, uit het oog verliest dat die goedkeuring wel mag zijn een waarborg, geenszins mag ontaarden in dwang. — Wat de voorgestelde wijziging, het nieuw art. 255 betreft, zij voldoet hem in geenen deele, en spr. die bij den aanvang der discussiën de banier van vrijheid der gemeenten opstak, is niet gezind, haar bij het einde der discussiën te verlaten.

De Heer van Nispen ontwikkelt mede zijne bezwaren tegen de voordragt; wat betreft den aard, het bedrag, den maatstaf, de rangregeling der belastingen. Ook hij verlangt meerdere vrijheid voor de gemeenten.

De Heer Zylker zegt dat dit ontwerp den weg baant tot een meer regtvaardig gemeentelijke belastingstelsel, en daardoor zal voor het vervolg de stap gemakkelijker worden tot afschaffing van de Rijksaccijnsen op eerste levensbehoeften die uitsluitend op de nijverheid, dat is op de middenklassen drukken. Hij schetst het verderfelijke van het accijnsstelsel.

De zitting wordt opgeheven tot morgen ochtend ten elf ure.

Zitting van Dingsdag 27 Mei.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over het ontwerp der Gemeentewet, en wel over Titel VI (plaatselijke belastingen) voortgezet.

De Heer Groen van Prinsterer heeft de voorgestelde bepalingen bestreden. Naar zijne meening is de regeling van het finantiewezen der gemeenten, bij deze wet voorgedragen, noch overeenkomstig met de voorschriften der Grondwet, noch met de belangen van het land. Het nieuwe art. 255, heeft hem niet van gevoelen doen veranderen.

De Heer Sloet tot Oldhuis heeft drie algemeene punten behandeld, als: 1°. den aard der belastbare voorwerpen, bij de wet voorgeschreven; 2°. het bedrag der belastingen, bij de wet bepaald; en 3°. de voorgestelde orde, waarin de belastingen zich bij de heffing zullen opvolgen. Hij heeft met nadruk de noodzakelijkheid doen uitkomen, om ten aanzien van deze aangelegenheid het toezigt der Regering bij de wet te waarborgen, maar zich echter tegen dezen titel verklaard, om de daarbij voorgestelde rangregeling der belastingen, welke hij voor eene onmogelijkheid en strijdig met de voorschriften der Grondwet achtte.

De Minister van Finantiën heeft toen de vorige spreker gewaagde van beloften, reeds in 1848 gedaan tot afschaffing van accijnsen op verschillende voorwerpen, herinnerd dat de beloften niet van hem zijn uitgegaan, maar van zijnen ambts-voorganger. Die beloften zijn nooit door hem gegeven en gedaan vóór dat hij zijne betrekking heeft aanvaard. De zitting duurt voort.

AMSTERDAM, 26 Mei.

Z. M. heeft een nieuw bewijs zijner belangstelling in den bloei der Nationale kunst en letteren gegeven, door, bij aanschrijving van den 20sten dezer, aan de Heeren Mr. J. van Lennep, Mr. J. H. Burlage, H. J. Schimmel en A. J. de Bull alhier, en aan den Heer J. W. Holtrop te 's Gravenhage, den last op te dragen, om zich tot eene commissie te vereenigen ter beraadslaging over de middelen waardoor het Nationaal Tooneel zou kunnen opgebeurd worden, en weder opgevoerd tot zijnen vroegeren luister en roem; ten einde daarna aan Z. M. op te geven wat er zou kunnen beproefd worden om eenen goeden uitslag te verkrijgen.

NIJMEGEN, 25 Mei.

Gisteren avond werd alhier door de Heeren Schretlen & Comp., op eigen kosten eene proefneming gedaan der door hen aangenomene publieke verlichting door middel van pijp-gas. Deze proefneming werd met den besten uitslag bekroond en als inwijdingsfeest met den meesten luister gevierd. Behalve aan de fabriek waren op onderscheidene punten der stad prachtige illuminatiën aangebragt. Tot laat in den nacht, waren de straten en pleinen, met duizende toeschouwers bedekt, die als uit eenen mond de fraaije verlichting bewonderden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 23 Mei.

De onderhandelingen betreffende het handelsverdrag met Nederland zijn geschorst, ten gevolge der ministeriële krisis. De Heer Liedts wordt heden avond alhier verwacht.

— Volgens de Brusselsche berigten van gisteren duurt de ministeriele krisis voort. Ll. Donderdag hebben de leden der meerderheid zich ten huize van een hunner vereenigd. Er waren meer dan vijftig leden tegenwoordig, allen van de liberale partij; de Ministers woonden de vergadering bij. Van weerszijden zijn vele ophelderingen gegeven, en daaruit is gebleken, dat de meerderheid, die zich alleen op een enkel vraagpunt heeft verdeeld, het vaste voornemen heeft om eendragtig en aaneengesloten te blijven, en om te beletten dat het bewind overga tot een katholijk of aan een uit liberalen en katholijken zamengesteld kabinet.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Mei.

De Regering heeft een oorlogschip ter beschikking gesteld van den Heer de Bourboulon, om hem en de geheele legatie naar China over te brengen.

— Gisteren heeft bij de Académie Française de openbare zitting plaats gehad tot aanneming als lid dier Academie van den Heer Nisard, welke den Heer de Feletz als zoodanig is opgevolgd. Die zitting was buitengewoon luisterrijk; de beroemdste mannen van Frankrijk woonden haar bij.

— De Wetgevende Vergadering heeft eergisteren beraadslaagd over de voorstellen van twee harer leden betrekkelijk de wijze van behandeling van voorstellen tot herziening der constitutie. Die discussie gaf aanleiding tot een tooneel van verwarring en opschudding, in hetwelk men een voorbode ziet van hetgeen de behandeling zelve van voorstellen tot herziening zal opleveren.

Het eerste voorstel, van den Heer Moulin, strekte om alle de voorstellen tot herziening aan eene bijzondere commissie tot voorloopig onderzoek te verzenden.

Met groote meerderheid werd in weerwil der bergpartij besloten, dat voorstel in overweging te nemen.

Het andere voorstel strekte om den termijn van drie of zes maanden, binnen welken voorstellen van leden, eens verworpen zijnde, niet op nieuw mogen worden ingediend, te verkorten tot ééne maand, wanneer het voorstellen geldt betreffende de herziening der constitutie.

De Heer de Girardin heeft daartegen een zoo oproerige redevoering gehouden, dat de geheele vergadering in opschudding geraakte en den spreker tot de orde riep.

Nadat voorts nog zoowel van de zijde des voorstellers als van de commissie was verklaard, dat de voorgestelde termijn van eene maand te kort was en dat men alleen het beginsel van het voorstel wilde vasthouden, besloot de vergadering met aanzienlijke meerderheid hetzelve in overweging te nemen.

Daarna is de tweede beraadslaging over de suikerbelasting ten einde gebragt. Het besluit waardoor de vreemde suiker eigenlijk met veertien franken de 100 kilogr. wordt ontlast, geeft aan vele voorstanders der inlandsche suikerteelt reden tot bezorgdheid; want zij berekenen de eigen productie van Frankrijk en zijne koloniën op 160,000,000 kilogr. in het jaar, dat is reeds 40 à 45 millioen meer dan het jaarlijksch verbruik van Frankrijk.

In de vergadering van gisteren is een begin gemaakt met de tweede overweging van de wet op de nationale garde, waarbij het zeer onstuimig is toegegaan, doch de partij der orde toch de bovenhand heeft behouden.

— De twee zonen van den Graaf de Thomar, den door Salhanda verjaagden eersten Minister van Portugal, zijn te Parijs aangekomen, om er hunne opvoeding te voltooijen.

— Het 7de bataljon jagers, te Vincennes in bezetting, heeft in den afgeloopen nacht bevel bekomen om onverwijld naar Rome te vertrekken en heeft heden den marsch begonnen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 Mei.

De *W. Zeitung* van heden bevat een Keizerlijk besluit van 7 April, tot invoering van een nieuw stelsel van koperen munt.

— Bij het Ministerie van Onderwijs is sedert lang een ontwerp gereed tot organisatie der volksscholen. Thans zouden door den Minister deskundigen uit de verschillende Kroonlanden worden ontboden, om hun gevoelen over die wet te vragen, en haar dan aan den Rijksraad voor te dragen.

— Uit eene zekere bron verneemt men omtrent de reis van Vorst Metternich, dat die Vorst welke voortdurend, niettegenstaande zijn 78-jarigen ouderdom, zich in den besten welstand mag verheugen, in Junij uit Brussel naar zijn slot Johannisberg zal vertrekken, om daar het schoone jaargetijde door te brengen. Eerst later hoopt hij zich naar Weenen te begeven.

— De bekende schrijver van *das Leben Jezu*, Dr. D. Strauss, die eenige dagen geleden hier aankwam, heeft op last der politie de stad weder spoedig moeten verlaten.

— De overstroomingen hebben groote verwoestingen veroorzaakt. De Keizer heeft bevolen, dat overal, waar de gemeenschap noodzakelijk was, in plaats van de weggespoelde bruggen, door de pionniers schipbruggen zouden gemaakt worden.

— Het aantal werklieden aan den Semmeringer spoorweg bedraagt meer dan 12,000 van allerlei natiën, maar meest Bohemers en Italianen.

— Eene telegraphische depêche uit Athene van den 15den dezer meldt, dat Koning Otto dien dag in den Piraeus is aangekomen.

ALGERIE.

15 Mei.

Onderscheiden inlandsche stammen zijn in opstand gekomen. Onder bevel van den voornaamsten oproerstoker, den Sherif Bou-Barghela, had zich reeds een klein leger, uit voetvolk en ruiterij zamengesteld, in de omstreken der stad Bougia vertoond, om ten slotte tegen haar op te trekken.

Het garnizoen verliet de stad onmiddelijk om de Arabieren te bestrijden; het was 900 man sterk, waarbij 25 man ruiterij; de artillerie bestond uit slechts twee kleine stukken geschut. Uit dien hoofde besloot de Commandant (de Luitenant-Colonel de Wengy) dan ook, den vijand zoo spoedig en zoo digt mogelijk te naderen en hem dan met den sabel te doen aanvallen. Na een hevig tirailleursgevecht en wel gecombineerde manoeuvre, gelukte dit plan volkomen. De Fransche soldaten wierpen zich tusschen de vijandelijke ruiterij en het voetvolk in, en slaagden er in, beiden op de vlugt te jagen.

Intusschen was een honderdtal manschappen den regtervleugel van den vijand omgetrokken, met het doel, om hem in den rug aan te grijpen. Dit was door zijne vlugt onnoodig geworden, doch had ten gevolge, dat een gedeelte der vlugtelingen dit corps ontmoette, en weder teruggedreven werd. Een aanzienlijk aantal hunner, zag zich zoo doende tusschen de beide Korpsen ingesloten, die elkander al meer en meer naderden.

Alstoen ontstond een vreeselijk bloedbad. Verscheidene honderde Arabieren, waarvan de meesten bij hunne vlugt de wapenen hadden weggesmeten, werden nedergesabeld. Het gelukte Bou-Barghela echter, met het overige gedeelte zijner troepen te ontkomen.

Van de zijde der Franschen telde men twee dooden en een zestal gekwetsten. De 25 man ruiterij verloor, bij eenen woedenden aanval op eene troep met lansen gewapende Arabieren, een man en twaalf paarden.

Men gelooft, dat de uitslag van dit gevecht de oproerige stammen tot bezinning zal brengen; te meer, daar de invloed van Bou-Barghela daardoor zeer verminderen moet. Hij had toch zijne volgelingen, in naam des Hemels, eene algeheele overwinning toegezegd en leed reeds bij den aanvang van zijnen veldtogt een nederlaag, die voor hem te vernederender is, daar hij ongeveer 3000 man voetvolk en 250 man ruiterij onder zijne bevelen had.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 17den Mei de Heer B. H. M. Hahle, van Amsterdam, in de Regten, na verdediging van zijn Specimen: *de Cursu Publico Mercium ac Vectorum ex principiis Juris Mercatorii Neerlandici.*

Den 28sten dito de Heer W. Bisschop, van 's Gravenhage, in de Letteren, na Openbare verdediging van zijn Specimen, continens: *Annotationes Criticas ad Xenophontis Anabasin.*

STADS BERIGT.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN waarschuwen bij deze een' ieder, wien het zoude mogen aangaan, dat ingevolge de bestaande wetten, op de aanstaande Kermis, geene *Horoskooptrekkers*, *Planeetlezers*, *Dobbelaars*, *Rijfelaars*, *Draaiborden*, of diergelijke schadelijke spelen zullen worden toegelaten, en dat onder voorwendsel of schijn van iets te vertoonen als anderzins, geene *bedelaars*, *verminkte of gebrekkige personen* alhier zullen worden gedoogd, maar dadelijk door de Agenten der Policie opgevat, ten einde omtrent dezelve naar bevind van zaken zoude kunnen worden gehandeld. — Terwijl wijders aan allen, die in de termen der wet op het Patent-regt vallen, bij deze nadrukkelijk wordt herinnerd, dat zij niet zullen worden toegelaten, ten zij van een behoorlijk Patent voorzien, waaruit tevens blijkt, dat het dienvolgens door hun verschuldigde regt is betaald. — Dat eindelijk, niemand, gedurende deze Kermis, met iets zal mogen voorstaan, op de straten vertoonen, of daarmede rondgaan, zonder daartoe niet alleen het vereischte consent verkregen te hebben, maar ook het deswegens verschuldidigde *markgeld* aan den *Marktmeester* te hebben betaald. — Wordende de Heer Directeur en Commissarissen van Politie bij deze gequalificeerd, om voor de executie dezer te zorgen.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij HH. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 24sten Mei 1851.

A. O. E. GR. VAN LIMBURG STIRUM, *Weth. l. B.*

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

214de Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Trekking. No. 13272 een prijs van *f* 1,250. Nos. 575, 854, 1684, 3370, 4746, 10638 en 15506 ieder een prijs van *f* 1000.

2de » No. 14717 een prijs van *f* 20,000. No. 8552 een prijs van *f* 5,000. No. 17858 een prijs van *f* 2,500. No. 16222 een prijs van *f* 1,250. Nos. 4467 en 16505 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN,

MAANDAG 26 Mei.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	57 3/4	57 7/8	57 7/8
Dito Certificaten . . . . » 3 »	67 7/8	68 1/16	67 15/16
Dito dito . . . . » 4 »	88 1/8	88 3/8	88 3/16
Amortisatie Syndicaat . . . . » 3½ »	88 1/8	88 1/8	—
Handelmaatschappij . . . . » 4½ »	109 1/2	—	—
O. I. Leening . . . . » 4 »	87 5/16	87 1/2	87 1/2
Dito Holl. Spoorweg	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . » 4½ »	92	—	—
Haarlemmermeer . . . . » 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	105 1/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829 » 5 »	104 1/4	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	94	94 1/8	—
Dito 1840 . . . . » 4 »	87 1/8	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . . » 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe . . . » 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito . . . » 6 »	64 1/2	—	—
POLEN, Obligatiën . . . . » 4 »	77	77 1/8	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . » 500 »	148 1/2	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	15 1/8	15 1/2	15 1/4
Dito dito Onbep. Stukken . » 5 »	15 1/8	15 1/16	—
Dito Obligatiën . . . . . » 3 »	29 15/16	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . . » 3 »	34 1/16	34 7/8	34 3/16
Coupons Ardoins	8 5/16	8 3/8	8 5/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . . » 5 »	77 7/8	—	—
Dito . . . . » 4 »	—	—	—
Dito Metall. . . . . » 5 »	71 1/8	71 1/8	—
Dito Nieuwe . . . . » 5 »	77	77 1/8	77 1/16
Dito 1847 . . . . » 2½ »	37 3/8	37 7/8	—
BELGIE, Banc. . . . . » 2½ »	47 1/16	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . » 2½ »	47 1/4	47 5/16	47 5/16
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 »	91	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . » 4 »	34 1/4	33 3/8	33 3/8
Dito dito . . . . » 4 »	33 5/16	33 5/16	33 5/16
VENEZUELA, ... » 3 »	32 1/2	—	—
MEXICO, ... » 5 »	32 11/16	—	—
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 88 1/2.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.